

PERUSTEISTA POLUILLE →

TAIDOLLA JATKOON

Materiaali on tuotettu Perusteista poluille -hankkeessa, jota on rahoittanut Opetushallitus

Työelämäsanastoa *Työelämässä toimiminen* -kurssille

1. Oman alan työmarkkinoiden tilanne, osaamisvaatimukset sekä alan tulevaisuusnäkymät

Työmarkkinat	Kuvaa sitä, kuinka paljon on avoimia työpaikkoja ja työttömiä työnhakijoita. Kertoo myös siitä kuinka hyvät mahdollisuudet on saada työpaikka tietyltä ammattialalta.
Ammatti	Se, mitä ihminen tekee työkseen (esim. lähihoitaja, sähköasentaja). Ammattiopistossa opiskellaan erilaisiin ammatteihin.
Osaamisvaatimus	Mitä täytyy osata, että voisi saada omalta alalta työpaikan.
Alan tulevaisuusnäkymät	Miten työ omalla alalla tulee muuttumaan tulevina vuosina. Miten hyvät mahdollisuudet omalla alalla on saada työtä vuosien päästä.
Työpaikka	Se paikka, jossa tehdään työtä ja saadaan työsopimuksen mukaista palkkaa. Esimerkiksi: 'Minulla on työpaikka Rasion IKEA:ssa'.
Työnhakupalvelu	Internetsivusto, jossa voi etsiä työpaikkoja. Työnantajat laittavat näihin palveluihin työpaikkailmoituksia. Työtä voi hakea eri aloilta ja eri puolilta Suomea ja maailmaa.
Työtön	Ei ole työpaikkaa. Virallisesti työtön on ilmoittautunut työ- ja elinkeinotoimistoon (te-toimisto) työttömäksi työnhakijaksi. Voi saada työttömyyspäivärahaa.
Lomautus	Väliaikainen työttömyys. Voi saada työttömyyspäivärahaa. Lomautuksen päätyttyä työ jatkuu.
Työssäkäyntialue	Alue tai etäisyys, jonne työntekijän on kohtuullista kulkea töihin. TE-toimisto voi velvoittaa työntekijän kulkemaan töihin tällä alueella.
Työnantaja	Tarjoaa työntekijälle työn. Työntekijä tekee työsopimuksen työnantajan kanssa.
Työpaikkailmoitus	Julkinen ilmoitus, jonka avulla työnantaja etsii sopivia työntekijöitä. Työpaikkailmoituksia löytyy esim. työnhakupalveluista tai työnantajien omilta nettisivuilta ja sosiaalisesta mediasta.

Vuorotyö	Työaika voi olla eri aikoihin vuorokaudesta. Esim. aamuvuoro, iltavuoro ja yövuoro. Näistä voi olla erilaisia yhdistelmiä. Vuorotyön vastakohta on normaali päivätyö.
Pätevyys	Sinulla on virallinen lupa tehdä tiettyä työtä. Pätevyyden voi saavuttaa suorittamalla tutkinto, esim. ammattiopistossa, sekä suorittamalla erilaisia pätevyyskursseja (esim. lääkeluvat, kuljettajan ammattipätevyys, hygieniapassi).
Palkka	Työstä saatava rahallinen korvaus tai muu vastike (esim. luontoisetu). Palkka sovitaan työsopimuksessa ja eri alojen minimipalkat määritellään työehtosopimuksessa.
Suorittava työ	Tavallisia työpaikoilla tehtäviä, usein toistuvia (rutiininomaisia) työtehtäviä.
Oppilaitos	Esimerkiksi peruskoulu, ammattiopisto, lukio, ammattikorkeakoulu ja yliopisto. Näissä opiskellaan eritasoisia tutkintoja ja ammatteja.

OSA 1 Flash cards: <https://quizlet.com/704247532/tyoelamasanasto-osa-1-flash-cards/>

2. Oman osaamisen ja vahvuuksien tunnistaminen

Osaaminen	Taito tai kyky. Jotain, jota pystyy tekemään hyvin tai ainakin riittävän hyvin.
Vahvuus	Kyky tai taito, joka saa ihmisestä parhaat puolet esiin.
Verkosto	Ihmisten tai ryhmien välillä tapahtuvaa yhteistoimintaa. Verkostoitumalla voi ylläpitää osaamista, kehittää ammattitaitoa ja välittää tietoa. Verkostot ovat tärkeitä myös työpaikkojen löytämisessä
Työssäoppimisjakso	Tutkintoon liittyvää osaamista hankitaan työpaikoilla, eikä oppilaitoksessa. Kestää tietyn ajan ja sitten palataan opiskelemaan oppilaitoksen.
CV	Curriculum vitae = ansioluettelo. Työnhaussa tarvittava asiakirja, jossa kerrotaan mitä kaikkea työnhakija on tehnyt aiemmin. Esim. työhistoria, opiskeluhistoria, harrastukset ja kielitaito.
Hakemuskirje	Työhakemusteksti, jossa työnhakija kertoo lyhyesti itsestään ja kiinnostuksestaan haettavaa työtä ja työnantajaa kohtaan. Voi olla vapaamuotoinen tai formaali.
Työhakemus	Kun työnhakija haluaa työpaikan, hän kirjoittaa työhakemuksen, jossa hän kertoo itsestään, ja lähettää hakemuksen työnantajalle.

OSA 2 Flash cards: <https://quizlet.com/705575862/tyoelamasanasto-osa-2-flash-cards/>

3. Keskeinen työlainsäädäntö ja sopimukset

Neuvottelu	Keskustelu, jossa selvitetään, voivatko osapuolet tehdä yhteistyötä.
Työmarkkinajärjestö	Työntekijöiden etuja ajava järjestö tai työnantajien etuja ajava järjestö.
Ammattiliitto	Työntekijöiden yhdessä muodostama järjestö, joka valvoo työntekijöiden etuja. Eri aloilla on omat liitot (esim. palvelualojen ammattiliitto PAM).

Jäsenetu	Ammattiliiton jäsenilleen neuvottelemia etuja, esim. alennuksia polttoaineista, majoituksista jne.
Luottamusmies	Ammattiliiton jäsenistä työpaikalla äänestämällä valittu henkilö, joka valvoo työpaikalla työntekijöiden etuja sekä lakien ja työehtosopimuksen noudattamista.
Työttömyyskassa	Jos kuulut ammattiliittoon, olet myös työttömyyskassan jäsen. Jos jäät työttömäksi ja olet työttömyyskassan jäsen, saat ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa, joka on suurempi, kuin KELA:n maksama peruspäiväraha työttömälle.
Työehtosopimus eli TES	Jollakin alalla (esim. ravintola-alalla tai terveydenhoidossa tms.) työntantajien liiton ja työntekijöiden ammattiliiton yhdessä tekemä sopimus, jossa on kerrottu mm. alan vähimmäispalkka, työaika ja muita sääntöjä, joita sillä alalla täytyy noudattaa.
Palkkataulukko	Jonkin alan (esim. ravintola-ala) minimipalkat. Palkkataulukko löytyy alan työehtosopimuksessa.
Normaalisitova TES	Jos jollakin alalla (esim. media-alalla) on normaalisitova TES, vain niiden työntantajien, jotka kuuluvat alan liittoon, täytyy noudattaa sitä. Koska normaalisitova TES ei sido kaikkia työntantajia alalla, kaikki työntajat alalla eivät ehkä noudata sitä.
Yleissitova TES	Työehtosopimus, jota kaikkien samalla alalla toimivien työntantajien täytyy noudattaa. Vertaa "normaalisitova TES". Useimmat työehtosopimukset Suomessa ovat yleissitovia.
Työsopimus	Tehdään työntekijän ja työntantajan välillä. Työntekijä sitoutuu tekemään sovittua työtä sovittuna aikana ja työntantaja sitoutuu tarjoamaan sovittua työtä ja maksamaan siitä palkkaa. Työsopimuksen pitää noudattaa alan työehtosopimusta. Suullinenkin sopimus on sitova, mutta kannattaa aina tehdä kirjallinen työsopimus-.
Luontoisetu	Rahapalkan lisäksi maksettava vastike työstä, joka on verotettavaa tuloa (esim. autoetu, asuntoetu, puhelinetu)
Osa-aikatyö	Tehdään vähemmän työtä kuin normaali viikkotuntimäärä, esim 60 tai 80 prosenttia (24h tai 32h). Palkka on myös silloin pienempi.
Ylityö	Tehdään lisätyötä yli normaalin päivä- tai viikkotuntimäärän. Ylityöstä maksetaan ylityökorvaus.
Vuosiloma	Jos tekee työtä vähintään 14 päivää tai 35h kuukaudessa työntekijälle kertyy niiltä kuukausilta lomapäiviä. Lomapäivät pidetään joko palkallisina vapaina tai maksetaan lomakorvauksina.
Työtodistus	Työntekijän pitää lain mukaan saada työsuhteen päätyttyä työtodistus. Työtodistukseen kirjataan työtehtävät ja
Työlainsäädäntö	Lakiin kirjoitetut säännöt, jotka koskevat työelämää.
Peruspäiväraha	KELA:n tukimuoto työttömälle. Peruspäivärahan määrä on n. 700 €/kk.
Työmarkkinatuki	KELA:n tukimuoto ensimmäistä kertaa työmarkkinoille tuleville tai pitkäaikaistyöttömille. Määrä on sama kuin peruspäivärahassa.
Ansiopäiväraha	Jos jäät työttömäksi ja olet ammattiliiton jäsen, saat ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa, joka on suurempi, kuin KELA:n maksama

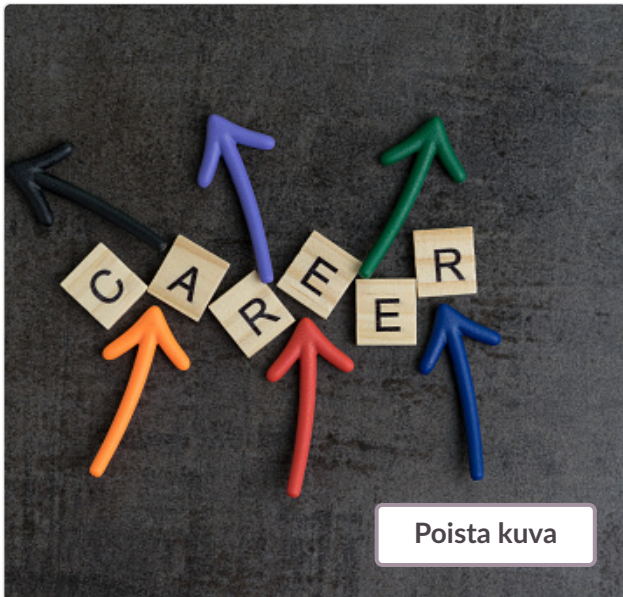
	peruspäiväraha työttömälle. Tuen suuruus riippuu aiemmin saadusta palkasta.
--	---

OSA 3 Flash cards: <https://quizlet.com/705577040/tyoelamasanasto-osa-3-flash-cards>

4. Työyhteisön jäsenenä toimiminen

Työyhteisö	Ne ihmiset, joiden kanssa työn puolesta ollaan tekemisissä.
Ulkoasu	Miltä jokin tai joku näyttää ulospäin. Työpaikoilla voi olla sääntöjä ulkoasun (esim. pukeutuminen, korut, meikit) suhteen.
Pukeutumisohje	Kerrotaan, millaisia vaatteita tai suojavarusteita täytyy työtehtävissä käyttää.
Työvaatteet	Asusteet, joita käytetään työtehtävissä. Työnantaja yleensä antaa työntekijälle ainakin suojavaatteet ja varusteet.
Työterveyshuolto	Työnantajalla on velvollisuus huolehtia työntekijän terveydestä ja turvallisuudesta kaikissa olosuhteissa. Sairaanhoidon järjestäminen on työnantajalle vapaaehtoista. Työnantaja voi halutessaan tarjota työntekijöille myös vapaa-ajan vakuutuksen.
Työtapaturma	Työtehtävissä tapahtunut työntekijän tahdosta riippumaton onnettomuus tai vahinko. Työtapaturmista on aina vastuussa työnantaja.
Työturvallisuus	Pyritään varmistamaan, että työolot ovat kunnossa (psykkiset, fyysiset ja sosiaaliset).
Suojavaruste	Laitteita tai asusteita, jotka suojaavat työntekijöitä työterveys- ja turvallisuusriskeiltä.
Monimuotoisuus	Työpaikoilla on erilaisilla henkilökohtaisilla ominaisuuksilla varustettuja ihmisiä, esim. ikä, kieli, sukupuoli, etnisyys, vammaisuus, terveydentila, seksuaalinen suuntautuminen, uskonto tai vakaumus. Näiden perusteella on lainvastaista syrjiä työntekijöitä.
Monikulttuurisuus	Työpaikoilla on työntekijöitä eri kulttuureista ja kieliryhmistä. Kulttuurinen monimuotoisuus.

OSA 4 Flash cards: <https://quizlet.com/705581235/tyoelamasanasto-osa-4-flash-cards>

OTSIKKO

Kurssi-info ja ohjeet

PÄIVÄMÄÄRÄ

28. syysk. 2021–31. heinäk. 2022

AIHE

Luo aihe

NÄKYVYYS

Suunnitelma näkyy oppijoillesi

KUVAUS

Tervetuloa Työelämässä toimiminen -kurssille!

Tämän kurssin tehtävien avulla voit suorittaa Työelämässä toimiminen (2osp) -kurssin.

Tee tehtävät järjestyksessä huolellisesti ohjeiden mukaisesti ja palauta valmiit tehtävät kurssialustalle. Voit avata tehtävät joko suunnitelma- tai resurssivälilehdeltä. Käytä tehtävien tekemisessä apunasi resursseista löytyviä apumateriaaleja. Hyödyllisiä linkkejä ja videoita löytyy myös itse tehtävien sisältä.

OPPIMISTAVOITTEET

[+ Lisää](#)

RESURSSIT

[+ Lisää resurssi](#)

AKTIVITEETIT

[+ Lisää aktiviteetti](#)

OTSIKKO

1 Oman alan työmarkkinoiden tilanne ja osaamisvaatimukset

PÄIVÄMÄÄRÄ

29. syysk. 2021–31. heinäk. 2022

AIHE

Luo aihe

NÄKYVYYS

Suunnitelma näkyy oppijoillesi

KUVAUS

Tehtävien avulla opiskelija osoittaa, että hän osaa selvittää

OPPIMISTAVOITTEET

Opiskelija selvittää alan työmark...

+ Lisää

RESURSSIT

+ Lisää resurssi

AKTIVITEETIT

1A Oman alan työmar...

1B Alan työtehtävissä ...

1C Tulevaisuuden työ...

+ Lisää aktiviteetti

OTSIKKO

2 Oman osaamisen ja

PÄIVÄMÄÄRÄ

29. syysk. 2021–31. heinäk. 2022

AIHE

Luo aihe

NÄKYVYYS

Suunnitelma näkyy oppijoillesi

KUVAUS

Tehtävien avulla opiskelija osoittaa, että hän osaa tunnistaa työelämän

OPPIMISTAVOITTEET

Opiskelija selvittää alan työmark...

+ Lisää

RESURSSIT

Vahvuuslista.pdf

Työelämätaitojen osaa...

TYÖHAKEMUS-pohja....

+ Lisää resurssi

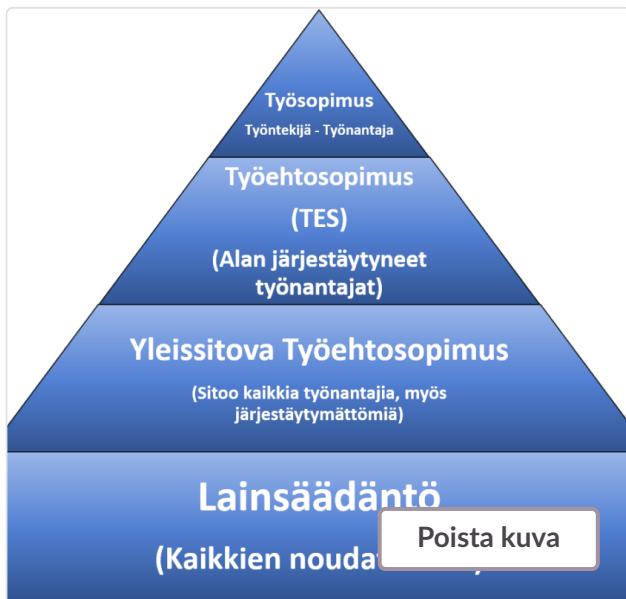
AKTIVITEETIT

2A Osaaminen ja verk...

2B Omat vahvuudet

2C Työnhakukirjeen ki...

+ Lisää aktiviteetti

OTSIKKO

3 Keskeinen työlainsäädäntö ja

PÄIVÄMÄÄRÄ

29. syysk. 2021–31. heinäk.
2022

AIHE

Luo aihe

NÄKYVYYS

Suunnitelma näkyy oppijoillesi

KUVAUS

Tehtävien avulla opiskelija osoittaa, että hän tuntee työelämän sopimusten ja työmarkkinajärjestelmän

OPPIMISTAVOITTEET

Opiskelija osaa solmia työsopim...

+ Lisää

RESURSSIT

PDF Työelämän pelisäännöt...

PDF Keskeinen työlainsääd...

PDF Työsopimuksesta työe...

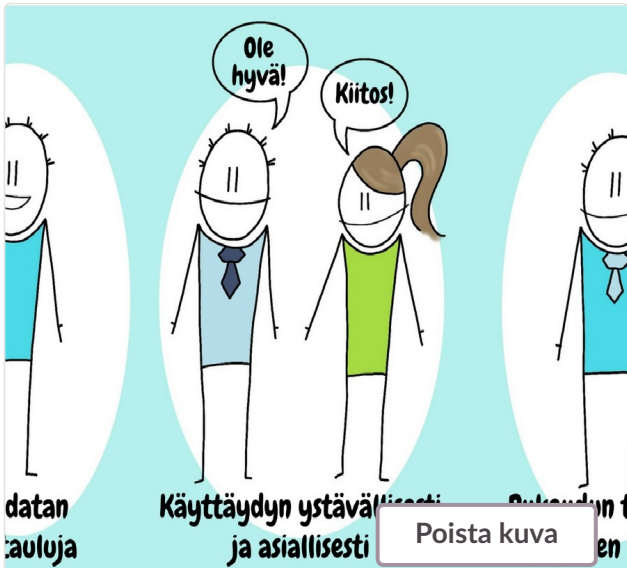
+ Lisää resurssi

AKTIVITEETIT

3A Työmarkkinajärjest...

3B Keskeinen työlains...

+ Lisää aktiviteetti

OTSIKKO

4 Työyhteisön jäsenenä

PÄIVÄMÄÄRÄ

29. syysk. 2021–31. heinäk. 2022

AIHE

Luo aihe

NÄKYVYYS

Suunnitelma näkyy oppijoillesi

KUVAUS

Tehtävien avulla opiskelija osoittaa, että hän osaa toimia

OPPIMISTAVOITTEET

Opiskelija toimii osana työyhteisöä X

+ Lisää

RESURSSIT

PDF Monimuotoisuus työpöytä

+ Lisää resurssi

AKTIVITEETIT

4A Työelämässä pukeutuminen

4B Omalla työpaikalla...

+ Lisää aktiviteetti